BEVEZETŐ

A Magyar Urbanisztikai Társaság (továbbiakban MUT) 2012-ben választott, új elnöksége a tagságra támaszkodva határozta meg, a társaság belső fejlődésének 21. századi igényeknek megfelelő irányait. A Stratégia elfogadása előtt megfogalmazott, nyitott, báziselemeket és dilemmákat tartalmazó tervezet, a tagsággal folytatott internetes kommunikáció után lett az alapja a stratégiának.

A VÁLTOZÁS IGÉNYE

Szakmánk az urbanisztika új feladatok és kihívások előtt áll, az elmúlt évtizedek változásai közvetlenül érintik. A településtervezés feladatai kibővültek, a települések működése, az ott élő emberek gazdasági, szociális, kulturális igényeinek a szolgálata került a középpontba. A 21. század első dekádja, és a válság rámutatott a települési hálózatok sérülékenységére, melynek jelei a Földünk különböző pontjain eltérő jelleggel mutatkoznak, ismertek az ázsiai, afrikai és dél-amerikai problémák. Az extrém gyors városiasodás eredményeképpen településeink egyre szűkebbnek érzik a 20. századig kialakult fizikai kereteiket. Egyszerre jelentkeznek a települési térben a migráció, az öregedés, a szegénység problémái, és az elöregedett, hiányos infrastruktúrákból származó problémák és a gyors növekedésből származó közlekedési terhek. Az urbanisztika mindenütt másképp keresi a megoldásokat.

Európában a települések életének tervezésébe, menedzselésébe, az új kihívások kezelésébe fokozottan kerültek bevonásra az urbanisták, de a megváltozott igényeknek megfelelően a mérnökök, a várostervezők mellett egyre jelentősebb mértékben a társadalmi beavatkozásokért felelős szakemberek, a térbeli-gazdasági folyamatokhoz értő geográfusok, és a közgazdászok is. Kialakult és megerősödött a városi döntéshozó szakma is, és a várostervezők szakmai kompetenciája is jelentősen szélesedett az említett irányokba.

A világ fejlődését befolyásoló hatások Magyarországon is természetesen jelen vannak. Városaink, megyéink fejlődése eltérő utakon zajlik. Az országban meglévő kiegyensúlyozatlanságok több helyen elmélyültek. A magyar urbanista szakmának egyszerre kell szembenéznie a változások igényelte megújulással, és a szakma nagy részét sújtó jelentős munka hiánnyal. A körülményekhez alkalmazkodva egyre több szakember vállal közigazgatási szerepet, szoros város-politikai környezetbe, ahol új tudásra és képességekre van szükségük. A magyar építész és mérnök bázisú

településtervezői szakma most kezd megismerkedni és megbarátkozni a fokozott gazdasági és társadalmi igényekkel, és a lecsökkenő fizikai tervezési feladatokkal. Ezek a szakmai változások Európában a 2000-es években lezajlottak, de nekünk most a válság ideje alatt kell a megújulást menedzselni. Emellett növeli a szakmai bizonytalanságunkat, és presztízsünk elvesztésének érzését az is, hogy sok esetben az önkormányzatok településfejlesztési döntéseiket nem a hagyományos szakmai metódusokra támaszkodva hozzák meg, a döntések a pusztán a formális lépések betartásával születnek meg.

Ugyanakkor Magyarországon soha ilyen szükség még nem volt az urbanisztikára - gondoljunk csak a leszakadó régiók, vagy az elnéptelenedő kisvárosok helyzetére. Szakmánk feladata az, hogy támogassa az újjászületni akaró településeket, régiókat, hogy munkahelyek létesüljenek, a szegénység és a kilátástalanság érzése csökkenjen. Több változós jövőképet végiggondolva, felmutatva kell támogatnunk a helyi közösségeket, politikusokat, hogy jó döntések szülessenek, az ország kiegyensúlyozása érdekében.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Magyar Urbanisztikai Társaság képviseli mindazon tudások, gyakorlatok összességének művelőit akik a városok, települések, térségek fejlődésén munkálkodnak, akik az ország javára a közjó érdekében cselekszenek, dolgoznak. Hiszünk az urbanisztika sokszínűségében a térben lejátszódó összetett (társadalmi, gazdasági, épített és természeti környezeti) folyamatok kezelésével, alakításával, irányításával tudjuk a településeinket, térségeinket, a tereket és a helyeket a helyi közösségek számára élhetővé tenni, amely kifejezi őket és történelmünket. Úgy érezzük, hogy az egyre gyorsabb ütemű 21. századi változások új gondolkodást és urbanisztikai megközelítéseket igényelnek. A MUT elkötelezett abban, hogy az urbanisztika eddigi szakmai bázisát kibővíti a városi és térségi fejlesztésbe tervezésbe bekapcsolódó szakmák és tudásterületek felé szorgalmazza az urbanisztika szakmai közösségének kinyitását.

STRATÉGIÁK

A Társaság hosszú távú, a változásokra nyitott, az ország és a tagság érdekeit szem előtt tartó stratégiája az alábbi alapelvekre épül.

PÁRBESZÉD ÉS TAPASZTALAT A Társaság megerősíti képviseleti szerepét a széles értelembe vett szakmán belül, és megújulását a belső párbeszéden alapuló közös tapasztalatokra építi.

VÁLTOZÁSOK ÉRZÉKELÉSE A Társaság alapvető feladata az állandó és nagy léptékű változások megismerése, érzékelése, állandó követése, és a tagsággal történő megismertetése, mert ez a jövőre való felkészülés záloga.

ÚJ MEGKÖZELÍTÉSEK A Társaság munkálkodik a 20. századi urbanisztikai eszközök megújításán, gazdagításán, a már létező új nemzetközi eszközök adaptálásán, annak érdekében, hogy a tagság a jövő igényeinek megfelelő versenyképes tervezési-fejlesztési eszköztár birtokába kerüljön.

TUDÁSÁTADÁS, TUDÁSCSERE A Társaság alapvető feladata, a jövő szakember nemzedékek új megközelítésekkel való megismertetése és használatára való képessé tétele, a tapasztalatok megosztása.

BEFOLYÁSOLÁS A Társaság tagságán keresztül mélyen érintett a helyi települési és területi folyamatok szakmai előkészítésében, ezt az erőt kiszélesítve akar az országos szakpolitikák befolyásolásában résztvenni.

LÉPÉSEK ÉS ESZKÖZÖK

A MUT a céljai elérése érdekében megfogalmazott stratégiáinak teljesülését az lépésekben közelíti meg:

PÁRBESZÉD ÉS TAPASZTALAT

1) A MUT elnöksége kezdeményezi, hogy a közel 300 fős tagság láthatóvá váljon. Ennek érdekében többcsatornás párbeszédet épít ki a tagság vélelményének érzékelhetővé tételére, a hazai tapasztalatok és igények megismerése érdekében, támaszkodva a területi tagcsoportokra, a szakmai tagozatokra. Az elnökség meg kívánja ismerni a területi csoportok, szakmai tagozatok helyzetét, és minden alkalmat megragad személyesen, és az interneten keresztül a találkozókra. Az Elnökség várja minden tagjától a személyes tapasztalatain nyugvó véleményeket, az ország valamennyi részéből, és az urbanista szakma minden ágából beérkező elemzéseket és javaslatokat.

2) A MUT elnöksége az urbanista szakmán belül megkeresi, megújítja a kapcsolatot a települési folyamatokban dolgozó – tervezés, menedzselés, irányítás, képviselet,

tanítás - szakemberekkel. Ennek érdekében a MUT Elnöksége a települési és térségi folyamatokban érdekelt szervezetekhez - térségi és települési önkormányzatokhoz, szakmai közösségekhez, üzleti szereplőkhöz, civil szervezetekhez - fordul és kezdeményezi a vitákat és véleménycseréket.

3) A MUT Elnöksége összegyűjti a tagság és a kapcsolódó szakma tapasztalatait, az ország és a szakma különféle területén dolgozó, és a különféle helyzetben lévő kollégáinak tapasztalataiból egy közös nyílt forrású szakmai tudásbázist alakít ki.

4) A MUT Elnöksége elkötelezett abban, hogy az urbanisztika eddigi szakmai bázisát kibővíti. Ennek érdekében a városi és térségi fejlesztésbe tervezésbe bekapcsolódó szakmák és tudásterületek felé kinyitja a MUT-ot és bevonja ezeket a szakmai közösségeket.

VÁLTOZÁSOK ÉRZÉKELÉSE

1) A MUT Elnöksége a 21. századi nemzetközi szakmai (sikerült és nem sikerült) tapasztalatok és gyakorlatok tagsággal történő megismertetése érdekében a szakma kutató tagjaival, egyetemi, akadémiai, és kutatóhelyekkel párbeszédet kezdeményez, és egy nyílt forrású kritikai adatbázist hoz létre.

2) A MUT Elnöksége áttekinti és áttekintést készít a friss vagy folymatban lévő urbanisztikai kutatásokról, és az új igényű kutatásokról nyílt forrású közös tudásbázist szervez, és kapcsolatot teremet a hasonló nemzetközi adatbázisokkal.

3) A MUT Elnöksége a tagság által legszükségesebbnek tartott új tudások hazai elősegítée érdekében a tagság felhatalmazása alapján kutatóműhelyekkel közös kutatásokat kezdeményez, szervez, támogat.

ÚJ MEGKÖZELÍTÉSEK

1) A MUT elnöksége támaszkodva a tagság tudására, a hazai szakma tapasztalataira, a kutatóműhelyek eredményeire, a nemzetközi jó gyakorlatokra, a változások kiértékelése alapján az igényekhez illeszkedő „új megközelítésű tervezési-fejlesztési ” gyakorlatokra tesz javaslatot. Az új igényeknek megfelelő tervezési folyamatok kialakítása érdekében a tagsággal együttműködik.

2) Segíti az új tervezési fejlesztési és menedzselési gyakorlat bevezetésének lehetőségét, az országban. Ennek érdekében kísérleti tervezési feladatok kiírását kezdeményezi, a szakmai és oktató műhelyekkel együtt, és a beérkezett munkák eredményét közös elemzés után nyílt forrású adatbázisban teszi hozzáférhetővé a tagok számára.

TUDÁSÁTADÁS, TUDÁSCSERE

1) A MUT elnöksége felkeresi a szakmai felsőoktatási intézményeket az új megközelítésű, innovatív urbanisztikai elvek és gyakorlat bevezetésének segítése.

Ennek érdekében szakmai monitor tevékenységét felajánlva közös elemzésekkel támogatja az új szemléletek kialakulását.

2) A MUT elnöksége a FUT bevonásával segít megteremteni az új megközelítésű gyakorlatok meghonosodását. Ennek érdekében támogatja a fiatal kollégák friss szellemű tudáscsere folyamatainak kialalkulását, az új eredményeik megismertetését, felmutatását lehetővé tennei.

3) A MUT elnöksége a tagtársak számára a fenti elvek szerinti versenyképes tudás megismerése és elsajátítása érdekében megteremti a felsőoktatási és kutató intézményekkel együttműködve a továbbképzéseket, és azokat akreditálja urbansiztikai szakmai szempontból.

BEFOLYÁSOLÁS

1) A MUT elnöksége a tagtársak szakmai tapasztalata bázisán, a MUT-ban zajló viták, a hazai és nemzetközi kutatások alapján a városokat és a területi fejlődést, tervezést fejlesztést érintő nemzeti politikák segítését, befolyásolását határozza el.

A MUT elnöksége a fenti stratégiák és lépések alapján kéri fel a tagságot a párbeszédre és a közös munkára.

Alföldi György DLA